

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สูง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประธาน คณะนิติศึกษากร (2536 : 5) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นสืบเนื่องมาจาก การกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้ เกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุม โดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมในการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2537 : 1) ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ อำนาจหน้าที่ที่กำหนด และการบริหารจัดการภายในพื้นที่ที่กำหนดและขนาดพื้นที่ ที่ว่านี้อยู่ภายในประเทศ และมีขนาดเล็กกว่าประเทศ และยังอธิบายไว้เพิ่มเติมอีกว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การบริหารงานทางการเมืองของหน่วยงานย่อยทางพื้นที่และประชากรของประเทศที่มีขนาดเล็กที่สุด

ปรัชญา เวสารัชช์ (2538 : 424 - 425) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า เป็นการปกครองซึ่งรัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ

ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบ เขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ การปกครองในลักษณะนี้ถึงแม้จะเป็นอิสระ แต่ก็มีได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิงจากอำนาจของรัฐและมีใช่เป็นอิสระในการดำเนินการทุกประเภทในท้องถิ่นได้โดยสิ้นเชิง นอกจากนั้นเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้ การปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น และเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน หน่วยในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประชาชนร่วมดำเนินการไม่ว่าจะในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่นผู้เลือกตั้งตัวแทนเข้ามาปกครอง ผู้กำหนดเสนอแนะนโยบาย ผู้ควบคุมหรือผู้เข้าร่วมในรูปแบบอื่น ๆ

สถาบันดำรงราชานุภาพ และกรมการปกครอง (2539 : 14) ให้ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐมอบให้ท้องถิ่นทำเองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชนโดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ลิขิต วีระเวทิน (2540 : 386) ให้ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองโดยวิธีซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระ และได้รับมอบอำนาจโดยอิสระ โดยความรับผิดชอบซึ่งคนสามารถที่จะใช้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่ากลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

จากคำจำกัดความของการปกครองท้องถิ่นข้างต้น สรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจ ดำเนินกิจการภายในขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตน และต้องอยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐบาลกลาง

1.2 แนวคิดของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

सानิตย์ มาคสุขศรี (2535 : 12-13) ได้นิยามสาระสำคัญของสาระสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกัน

ในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยแบ่งเป็นการปกครองกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยาตามเหตุผล ดังกล่าว

2. องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์การปฏิบัติหน้าที่ขององค์การอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไป ไม่มีขอบเขตหน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้นจะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาลกลาง อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญ และความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลกลางในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

3.1 องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่ และเพื่อให้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น เช่น เทศบัญญัติ เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มีองค์การที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์การที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์การฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ เช่น การปกครองถิ่นแบบเทศบาล จะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานคร จะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น ที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง องค์การปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยัง

เป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบอบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง อีกด้วย

ประธาน คณะนิติศึกษาร (2536 : 25 -26) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ การปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นได้รับการจัดตั้ง โดยกฎหมายและมีสภาพ เป็นนิติบุคคล
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงาน ทางราชการ เพราะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง โดย ประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ของประชาชน
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ โดยการ อนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้ก้าวหน้า
5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และมี การควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายของตน
6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับ เพื่อ กำกับให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย หรือตามความต้องการของท้องถิ่น แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับ ดังกล่าว ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ
7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังคงอยู่ในการกำกับดูแลและความ รับผิดชอบของรัฐเพื่อประโยชน์ ความมั่นคงของรัฐ และประชาชนโดยส่วนรวม

ธนศรี เจริญเมือง (2542 : 38- 49) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น แบ่ง ออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองกับระบอบประชาธิปไตย การ ปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างค่านิยมประชาธิปไตยที่สำคัญ 2 อย่าง คือ ความชอบธรรม ของ เหตุผลของแต่ละคน และความจำเป็น
2. ที่มาของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำปกครองส่วนท้องถิ่น มีที่มา 3 ทาง คือ โดยการสืบสายโลหิต โดยการแต่งตั้งจากรัฐบาลกลาง โดยการเลือกตั้ง จากประชาชน

3. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับชุมชนและระดับประเทศ การปกครองท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตยโดยพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่นควรมาจากการเลือกตั้ง การปกครองท้องถิ่นเช่นนี้จะมีบทบาทสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยระดับชาติ

4. การปกครองท้องถิ่นในมิติเศรษฐศาสตร์ ระบบการครองท้องถิ่นใดที่สามารถเสนอทางเลือก ให้ประชาชนผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวางกว่า และเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าย่อมได้รับความนิยม

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครอง ที่มีการกระจายอำนาจด้านบริหารจัดการเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ นโยบาย กำหนดข้อบังคับในการบริหารจัดการตนเองได้ โดยอิสระปราศจากสายบังคับบัญชาจากรัฐบาล ภายใต้กรอบข้อบังคับของกฎหมาย มีองค์กรจำเป็นในการปกครองตนเองทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชน ในท้องถิ่นเอง

1.3 การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล (2532 : 41-43) ได้ชี้ให้เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนี้

1. องค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย แก่ประชาชน กล่าวคือ องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติมีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนเพราะพัฒนาทางการเมืองในวงกว้าง จะนำไปสู่ความเข้าใจในการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

3. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วย เหตุที่ว่าการเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง และใกล้ชิดและเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติหากมีกิจกรรมการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความตื่นตัว และมีชีวิตชีวาต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพัน และเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลาการเมืองท้องถิ่น เป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อพิจารณาถึงการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ

องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวแล้วนั้น

ลิขิต ธีระเวคิน (2540 : 306) กล่าวคือ การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่การพัฒนาชุมชนและการปกครองระบอบประชาธิปไตย นอกจากนั้นแล้ว การปกครองท้องถิ่นยังมีความจำเป็น เพราะสังคมที่กว้างใหญ่มีอาณาเขตใหญ่โต ย่อมจากรัฐบาลกลางจะดูแลได้อย่างทั่วถึง จึงต้องกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นช่วยเหลือตนเอง

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่กว้างขวางและสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงในระดับประเทศได้ โดยให้ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น การร่วมตรวจสอบ การได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทำให้การปกครองท้องถิ่นกลายเป็นเวทีสร้างการเมืองที่ยึดหลักการประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและระดับชาติต่อไปได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.1 ความหมายของความคิดเห็น นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 231) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือซึ่งน้ำหนักกว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

ประสิทธิ์ รัตน์ชวานนท์ (2543 : 9) ได้สรุปว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการพูดหรือเขียน เกิดจากความรู้สึกภายในซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียง เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยมหรืออคติ อาจกล่าวในแง่หนึ่งว่าเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยมหรืออคติ เป็นพฤติกรรมภายในซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยบุคคลอื่น นอกจากตัวของเขาผู้นั้นเอง แต่ความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตหรือทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดมีเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยมหรืออคติอย่างใดอย่างหนึ่งถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็ไม่สามารถทราบได้ว่าเขามี เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยมหรืออคติอย่างไร

กู๊ด (Good, 1973 : 339) ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่า ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือซึ่งน้ำหนักความถูกต้องหรือไม่

เบสท์ (Best. 1977 : 169) กล่าวว่าความคิดเห็นคือ การแสดงในด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคล โดยการพูดที่นำไปสู่การคาดคะเน หรือการแปลผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์

ไอร์แซก (Isaak. 1981 : 203) ให้ความหมายของความคิดเห็นคือ การแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบ ที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่ว ๆ ไปซึ่งปกติแล้วความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่วไปมีความหมายกว้างกว่า

เว็บสเตอร์ (Webster. 1983 : 1254) ได้ให้ความหมายว่าความคิดเห็น คือความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บน ความแน่นอน หรือความรู้อันแท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็น และการลงเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

จากแนวความคิดเห็นข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็นกล่าว เป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่ไม่สามารถจะคาดคะเน หรือจิตใต้สำนึกของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง และอาจแสดงออกมาได้ในรูปแบบของการพูด การเขียน หรือการใช้ท่าทางต่าง ๆ

2.2 ประเภทของความคิดเห็น

เรมเมอร์ เกจ และเรมเมล (Remmers, Gage and Rimmel. 1965 : 43)

ได้กล่าวว่าความคิดเห็น มี 2 ประเภท คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นเหล่านี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วยความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

จากความเห็นของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ประเภทของความคิดเห็นสามารถแบ่งได้สองประเภทใหญ่ๆ คือ 1) ความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ 2) ความคิดเห็นที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจ

2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นดังนี้

2.3.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ (จำเรียง ภาวจิตร, 2536 : 248-249)

1) ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2) กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำสิ่งใดให้แก่อุบัติ หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3) กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาที่จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

2.3.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ดังนี้ (Oskamp, 1977 : 119-133)

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiological Factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct personal experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดเห็นต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเอง

ได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำนมคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำนมหวาน เย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความรู้สึกต่อ น้ำนมที่ได้ทานเป็นครั้งแรกเป็นประสบการณ์โดยตรงที่เขาได้รับ

3) อิทธิพลจากครอบครัว (Parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็ก ๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัว และจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

4) เจตคติความคิดเห็นของกลุ่ม (Group determinants of attitude) เป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอด และมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5) สื่อมวลชน(Mass Media) เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่างๆเป็นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการสื่อ

2.4 การวัดความคิดเห็น

วิเชียร เกตุสิงห์(2541 : 94-97) กล่าวว่า การใช้แบบสอบถามวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักของความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนนั้น ขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็นทางปฏิฐานหรือปฏิเสธ

เบสท์ (Best. 1977:171) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไป จะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้าและมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้ตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่จะตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามและผู้ถูกวัดจะเลือกตอบความคิดเห็นของคนในเวลานั้นการใช้แบบสอบถามสำหรับการวัดแบบลิเคิร์ต โดยเริ่มด้วยการรวบรวมหรือการเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็น

เลือกตอบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความว่าเป็นไปในทางเดียวกัน (เชิงนิยม หรือไม่นิยม) เป็นข้อความเชิงบวก (Positive) หรือ ข้อความเชิงลบ (Negative)

จากอธิบายข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นที่นิยมใช้เพื่อการศึกษา ได้แก่ การสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยเป็นการให้คะแนน 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงจำนวนเป็นร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อ

3. การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งได้บัญญัติให้ยกฐานะเป็นสภาตำบลที่มีรายได้ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลก็เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจ ไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น และพัฒนาไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นับตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ จึงมีบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น
2. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น
3. องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรทั้งหมดไม่ถึง 2,000 คน เป็นเหตุให้ไม่สามารถบริหารงานพื้นที่นั้นให้มีประสิทธิภาพได้ ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบ

องค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน หรือให้รวมพื้นที่เข้ากับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น (สนธิท จรอนันต์. 2549 : 63-64)

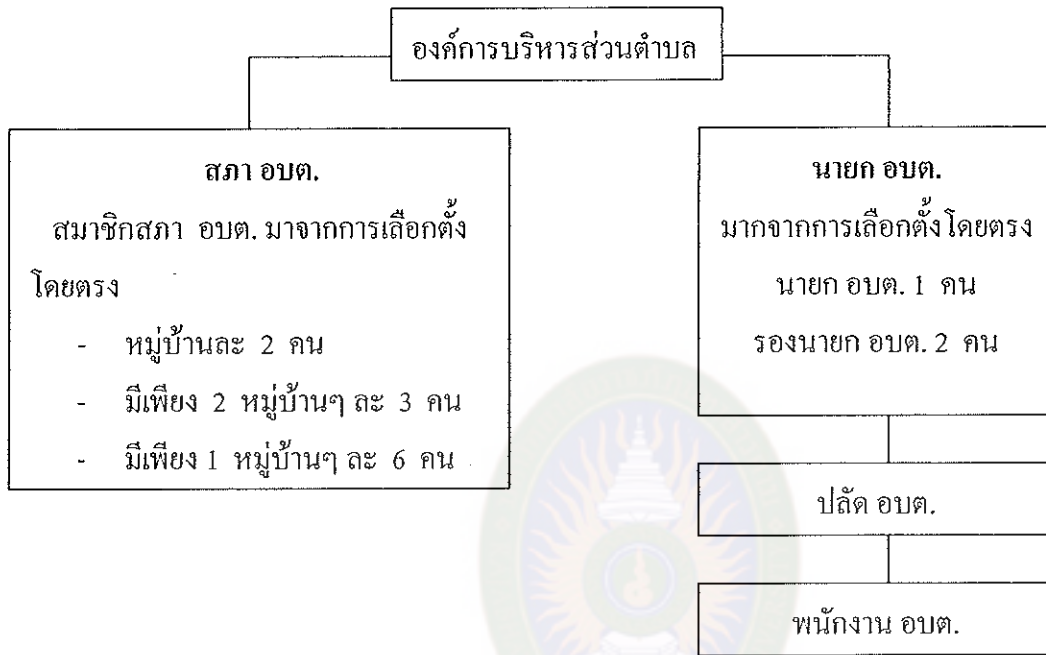
3.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งโครงสร้างองค์กรออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

3.1.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สภา อบต.) เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน เขตเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ เขตหมู่บ้าน สภา องค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และ รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

3.1.2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) เป็นองค์กรฝ่ายบริหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำหน้าที่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบล โดยรับผิดชอบต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาตำบล และงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งมีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย นายกองค์การบริหารส่วน

ตำบลมีอำนาจแต่งตั้งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546
ที่มา : (ธีรวุฒิ ไสภิชญกุล. 2550 : 68)

3.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546

องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 3) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) ค้ำครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น

- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ

หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ

และสวนสาธารณะ

- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของ

แผ่นดิน

- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการ
สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง ตาม (พระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

- 3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- 5) การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึกและการประกอบอาชีพ
- 7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 9) การจัดการศึกษา
- 10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา

และผู้ด้อยโอกาส

- 11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

- 12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 14) การส่งเสริมกีฬา
- 15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพ

ของประชาชน

- 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 18) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- 23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการ

อนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ

- 24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 25) การผังเมือง
- 26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28) การควบคุมอาคาร

29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31) กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุป ได้ว่าอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนระดับตำบลมีขอบเขตตามพระราชบัญญัติสภา และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และยังมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 บัญญัติไว้

3.4 รายได้รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4.1 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- 1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- 5) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นรายได้ขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล

ซึ่งสามารถจำแนกรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ รายได้จากทรัพย์สินสาธารณูปโภค
- 2) รายได้ที่หน่วยงานอื่นจัดเก็บให้ จัดเก็บเพิ่มเติมให้ หรือแบ่งให้ เช่น ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีธุรกิจเฉพาะ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ค่าภาคหลวง ค่าธรรมเนียมป่าไม้

ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
ค่าธรรมเนียมอุทยานแห่งชาติ

3) เงินอุดหนุนของรัฐบาล และเงินอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น

3.4.2 รายจ่าย องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายจ่าย ดังนี้

1) รายจ่ายงบกลาง เป็นรายจ่ายที่องค์กรปกครองท้องถิ่นมีภาระผูกพันต้อง
จ่ายและเป็นจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้หน่วยงานต่าง ๆ เบิกจ่าย เช่น ค่าชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ย
รายจ่าย ตามข้อผูกพัน เงินสำรองจ่าย เงินงบประมาณรายจ่ายทั่วไปที่ตั้งไว้ช่วยเหลือ เงินช่วย
ค่าทำศพ

2) รายจ่ายตามแผนงาน ประกอบด้วยหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวด
ค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน
หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง หมวดรายจ่ายอื่น ๆ

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค กับองค์การบริหาร

ส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับราชการส่วนกลาง ราชการส่วน
ภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นหลายประการ (ธีรวุฒิ โศภิชญกุล, 2550 : 73-74)

3.5.1 ความสัมพันธ์กับราชการส่วนกลาง

กระทรวงมหาดไทยประกาศยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น
เทศบาล รวมทั้งมีอำนาจในการกำหนดค่าตอบแทนตำแหน่งบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล
ออกระเบียบว่าด้วยการคลังและงบประมาณ การโอน การจัดการทรัพย์สิน การซื้อการจ้าง
ค่าตอบแทน ค่าจ้าง เป็นต้น

3.5.2 ความสัมพันธ์กับราชการส่วนภูมิภาค

พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับ
ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทาง
ราชการ หากปรากฏว่าการดำเนินการของสภาตำบลเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อหรือ
อาจเกิดความเสียหายแก่ราชการหรือไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการนายอำเภอมีอำนาจ
ยับยั้งไว้ชั่วคราวได้และรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจวินิจฉัยการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลที่ได้รับนายอำเภอ ได้ยับยั้งไว้ชั่วคราวและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจของค์การบริหารส่วนตำบลได้ และให้
องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประชาชนไม่ถึงสองพันคนรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น
หรือหน่วยงานการบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีอาณาเขตติดต่อกัน

นายอำเภอเป็นผู้ให้ความเห็นชอบร่าง ข้อบัญญัติของค์การบริหารส่วนตำบล

3.5.3 ความสัมพันธ์กับราชการส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่งอาจทำกิจการร่วมกันกับองค์กร
ปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นอยู่ใกล้เคียงกัน

4. ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้ง อาณาเขต และสภาพทั่วไป

4.1.1 ที่ตั้ง ตำบลโพนสูง อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอปทุมรัตน์

- 1) ทิศเหนือ ติดต่อกับลำน้ำเสียว ตำบลบ้านฝางอำเภอเกษตรวิสัย
จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2) ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลชีเหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3) ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลชีเหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 4) ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลบัวแดง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

4.1.2 เนื้อที่ ตำบลโพนสูง มีเนื้อที่ประมาณ 19,017 ไร่ หรือประมาณ 30.42

ตารางกิโลเมตรเป็นพื้นที่การเกษตร 12,320 ไร่

4.1.3 ภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง เป็นที่ราบริมฝั่งลำน้ำ
เสียว รูปแอ่งกระทะลำน้ำเสียวอยู่ทางตอนเหนือของตำบลฤดูแล้งน้ำน้อยมาก บางช่วงน้ำแห้ง
ขุด แต่ในฤดูน้ำจะท่วมฝั่งทุกปี

4.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู

- 1) ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคมจะร้อนจัดใน
เดือนเมษายน
- 2) ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม ฝนจะตกชุกใน
เดือนสิงหาคม
- 3) ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์ จะหนาวจัด
ในเดือนธันวาคม และเดือนมกราคม

4.1.5 จำนวนหมู่บ้านและประชากร ตำบลโพนสูงมีจำนวนทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 – 9

ตารางที่ 1 จำนวนหมู่บ้านและประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน
1	บ้านโพนสูง	368	341	709	174
2	บ้านสามขา	299	318	617	164
3	บ้านท่าม่วง	202	210	412	89
4	บ้านจานใต้	251	234	485	129
5	บ้านโคกก่อง	393	432	825	200
6	บ้านโพธิ์น้อย	364	384	748	165
7	บ้านโพธิ์ศรีสวัสดิ์	233	228	461	103
8	บ้านข่าน้อย	127	111	238	52
9	บ้านจานใต้	259	274	533	135
รวม		2,496	2,532	5,028	1,211

ที่มา : (องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง. 2551 : 4)

4.2 สภาพเศรษฐกิจ / อาชีพ/หน่วยงานธุรกิจในองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2.1 สภาพเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจประชาชนส่วนยังมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัว จึงจำเป็นที่จะได้รับการพัฒนาส่งเสริมให้มีรายได้ตามความจำเป็นพื้นฐาน คือ 23,000 บาท/คน/ปี

4.2.2 อาชีพ ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูงมีอาชีพหลัก คือ การทำนาหน่วยธุรกิจ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง

4.2.3 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง

- 1) ธนาคารหมู่บ้าน 1 แห่ง หมู่ 6
- 2) ปั๊มน้ำมันและก๊าซ 2 แห่ง หมู่ 1,9
- 3) โรงสีข้าว 24 แห่ง
- 4) ร้านขายของชำเบ็ดเตล็ด 35 แห่ง
- 5) ร้านซ่อมรถ 9 แห่ง

4.3 สภาพทางสังคม

ตำบลโพนสูงส่วนใหญ่ยังมีการอพยพแรงงานไปหาทำงานต่างถิ่นเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงหาทางป้องกันไม่ให้ประชาชนไปทำงานต่างถิ่น เช่น การวางฐานสถาบันทางสังคมให้มีศักยภาพสูง เป็นต้นว่า สถาบันครอบครัว บ้าน วัด โรงเรียน ตลอดจนการบริการหน่วยงานรัฐให้ดีขึ้น จัดหางานทำในท้องถิ่นเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

4.3.1 การศึกษา การศึกษาของประชาชนในพื้นที่ตำบลโพนสูง หลังจากการจบการศึกษาภาคบังคับแล้วประชาชนในตำบลเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการกับจำนวนประชากรแล้ว อัตราการศึกษาขี้น้อยมาก ส่วนที่มีโอกาสศึกษาต่อนั้นส่วนมากจะศึกษาถึงชั้นมัธยมตอนปลาย ผู้ศึกษาต่อถึงระดับอนุปริญญาหรือปริญญาชั้นมีน้อยมาก

- 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านโพนสูง ตั้งอยู่หลังองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง หมู่ที่ 1
- 2) ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนโอนมาจากกรมศาสนา จำนวน 3 แห่ง คือ
  - 2.1) ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดโลกก่อง ตั้งอยู่บ้านโลกก่อง หมู่ที่ 5
  - 2.2) ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดโพธิการาม ตั้งอยู่ในวัดโพธิการามบ้านโพธิ์น้อย หมู่ที่ 6
  - 2.3) ศูนย์อบรมเด็กก่อนวัยเรียนในวัดจันทาราม ตั้งอยู่ในวัดจันทารามบ้านงานใต้ หมู่ที่ 9
- 3) โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวน 4 แห่ง คือ
  - 3.1) โรงเรียนบ้านโพนสูง ตั้งอยู่ที่บ้านโพนสูงหมู่ที่ 1
  - 3.2) โรงเรียนบ้านงานใต้ ตั้งอยู่ที่บ้านงานใต้หมู่ที่ 4
  - 3.3) โรงเรียนบ้านโลกก่อง ตั้งอยู่ที่บ้านโลกก่องหมู่ที่ 5
  - 3.4) โรงเรียนบ้านโพธิ์น้อย ตั้งอยู่ที่บ้านโพธิ์ศรีสวัสดิ์ หมู่ที่ 7
- 4) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ ตั้งอยู่ที่บ้านสามขา หมู่ที่ 2
- 5) การศึกษานอกโรงเรียน มีศูนย์การเรียนรัฐชุมชน จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่บ้านโพธิ์น้อย หมู่ที่ 6
- 6) ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านมี จำนวน 9 แห่ง (มีทุกหมู่บ้าน)

4.3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา สถาบันทางศาสนา ตำบลโพนสูงมีวัด / สำนักสงฆ์ จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

- 1) วัดบ้านโพนสูง ตั้งอยู่ที่บ้านโพนสูงหมู่ที่ 1
- 2) วัดบ้านราชบูรณะ ตั้งอยู่ที่บ้านสามขาหมู่ที่ 2
- 3) วัดบ้านท่าม่วง ตั้งอยู่ที่บ้านท่าม่วง หมู่ที่สาม 3
- 4) วัดจันทาราม ตั้งอยู่ที่บ้านจานใต้หมู่ที่ 9
- 5) วัดบ้านโคกก่อง ตั้งอยู่ที่บ้านโคกก่อง หมู่ที่ 5
- 6) วัดโพธิการาม ตั้งอยู่ที่บ้านโพธิ์น้อย หมู่ที่ 6
- 7) วัดสระแก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านข่าน้อย หมู่ที่ 8

4.3.3 สาธารณสุข

สถานีนอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 2 แห่ง จำนวน 2 แห่ง

- 1) สถานีนอนามัยโพนสูง-สามขา ตั้งอยู่ที่บ้านสามขาหมู่ที่ 2
- 2) สถานีนอนามัยบ้านจานใต้ ตั้งอยู่ที่บ้านจานใต้ หมู่ที่ 4

มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน

4.4 การบริการพื้นฐาน

4.4.1 การคมนาคม การคมนาคมของตำบลโพนสูง มีการคมนาคมทางเดียว คือทางบก สายทางที่สำคัญ คือ ถนนทางหลวงชนบทสาย อำเภอปทุมรัตน์ อำเภอเกษตรวิสัย แต่เส้นทางสายดังกล่าวและสายอื่น ๆ ในตำบลยังมีสภาพเป็นหินลูกรัง ช่องหน้าฝนจึงเป็นหลุมเป็นบ่อการคมนาคมเป็นไปด้วยความลำบาก ถนนภายในหมู่บ้านทุกหมู่บ้านเป็นถนนลาดยางและทางคอนกรีตเสริมเหล็กอัตราร้อยละ 40

4.4.2 การโทรคมนาคม ในตำบลโพนสูง การสื่อสารโทรศัพท์มีทุกหมู่บ้าน มีการบริการสาธารณะจำนวน 24 แห่ง

4.4.3 การไฟฟ้า ตำบลโพนสูง มีไฟฟ้าเข้าถึงบริการทุกครัวเรือน แต่ในฤดูฝนมักจะมีปัญหาไฟฟ้าดับบ่อย

4.5 ข้อมูลอื่น ๆ

4.5.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลโพนสูง

1) ทรัพยากรในที่ดิน ตำบลโพนสูง มีพื้นที่ทั้งสิ้น 19,007 ไร่ เป็นที่อยู่อาศัย 679 ไร่ พื้นที่การเกษตร 17,63 ไร่ พื้นที่สาธารณะ 161 ไร่

2) ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรป่าไม้ในตำบลโพนสูง โดยทั่วไปธรรมชาติมีน้อยต้องได้รับการปลูกซ่อมแซมให้ปริมาณมากกว่าเดิม ส่วนใหญ่จะเป็นที่ทำนาทั้งหมด ต้นไม้ใหญ่ส่วนมากจะเป็นไม้ยาง แต่จะมีอยู่ตามหัวไร่ปลายนาเท่านั้น

4.5.2 มวลชนจัดตั้ง

- 1) กลุ่มสตรีและกลุ่มแม่ บ้านมีทุกหมู่บ้าน
- 2) ลูกเสือชาวบ้าน บ้านมีทุกหมู่บ้าน
- 3) ร้านค้าชุมชน/กองทุนเพื่อความมั่นคง บ้านมีทุกหมู่บ้าน
- 4) ตำรวจอาสาและสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม บ้านมีทุกหมู่บ้าน
- 5) กลุ่มอาสาพัฒนาปศุสัตว์ บ้านมีทุกหมู่บ้าน
- 6) คณะกรรมการศูนย์กีฬาตำบล ตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล

4.6 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องศักยภาพท้องถิ่น

4.6.1 ศักยภาพขององค์การบริหารตำบล

- 1) จำนวนบุคลากร 54 คน
  - 1.1) ตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 4 คน
  - 1.2) ตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารตำบลโพนสูง จำนวน 18 คน
  - 1.3) พนักงานส่วนตำบล 14 คน ดังนี้
    - 1.3.1) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน
    - 1.3.2) หัวหน้าส่วนงานคลัง 1 คน
    - 1.3.3) หัวหน้าโยธา 1 คน
    - 1.3.4) นักวิชาการศึกษา 1 คน
    - 1.3.5) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 1 คน
    - 1.3.6) นักวิชาการเกษตร 1 คน
    - 1.3.7) นักพัฒนาชุมชน 1 คน
    - 1.3.8) พนักงานการเงินการบัญชี 1 คน
    - 1.3.9) นายช่างโยธา 1 คน
    - 1.3.10) เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 1 คน
    - 1.3.11) เจ้าพนักงานธุรการ 1 คน
    - 1.3.12) เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน
    - 1.3.13) เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 1 คน

- 1.3.14) เจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูล 1 คน
- 1.3.15) ลูกจ้างประจำ 2 คน
- 1.3.16) พนักงานการเงินการบัญชี 1 คน
- 1.3.17) พนักงานประสานชนบท 1 คน
- 1.3.18) พนักงานจ้างตามภารกิจ 13 คน
- 1.3.19) ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 1 คน
- 1.3.20) ผู้ช่วยช่างโยธา 1 คน
- 1.3.21) ผู้ดูแลเด็ก 11 คน
- 1.3.22) ลูกจ้างทั่วไป 3 คน
- 1.3.23) ภารโรง 1 คน
- 1.3.24) ครูผู้เลี้ยงเด็ก 2 คน

4.7 คำแถลงนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง

4.7.1 นโยบายการพัฒนาด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม

- 1) ส่งเสริมประชาชนมีสุขภาพกายและใจให้สมบูรณ์แข็งแรง มีการบริหาร
สาธารณสุขพื้นฐานอย่างทั่วถึง
- 2) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสาธารณสุขมูลฐานส่งเสริมการดำเนินงาน
ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน
- 3) ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งสนับสนุนการบำบัดรักษา
จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้การ คนชรา และผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี
- 6) สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบำรุงรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
และทรัพยากรธรรมชาติ
- 8) ให้ชุมชนเป็นองค์กรหลักในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ
- 9) ส่งเสริมการเล่นกีฬาเพื่อต่อต้านยาเสพติด

4.7.2 นโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

- 1) ส่งเสริมอุตสาหกรรมในครัวเรือนประชาชนมีรายได้เพิ่มขีดความ
ยากจนตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ)
- 2) ส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรปลอดสารพิษ และการเกษตรอินทรีย์

- 3) จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีด้านเกษตรอินทรีย์
- 4) ส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้งกลุ่มและประกอบอาชีพ
- 5) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประกอบอาชีพ

4.7.3 นโยบายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมประเพณีและการพักผ่อนหย่อนใจ

- 1) บำรุงรักษาปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจสวนสาธารณะหรือสวนสุขภาพ
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนงานประเพณีรวมทั้งการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่ตลอดไป

4.7.4 นโยบายด้านการพัฒนาด้านการศึกษา

- 1) พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในและนอกให้มีคุณภาพ และมีจิตสำนึกในภาระหน้าที่ที่ดี
- 2) เพื่อเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน
- 3) ใช้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดศึกษาสามารถสนองและสอดคล้องการดำรงชีวิตแบบวิถีชุมชน

- 4) ใช้สื่อทุกรูปแบบเพื่อการศึกษาให้ความรู้ข้อมูลและสร้างทัศนคติค่านิยมที่ดี

4.7.5 นโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- 1) ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษา สะพาน ทางเท้า ทางระบายน้ำ และที่จอดรถ มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานที่ครอบคลุมประชาชนสามารถเข้าถึงบริการอย่างทั่วถึง

- 2) จัดให้มีและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคให้เพียงพอตลอดจนส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจและพอเพียง

4.7.6 นโยบายการพัฒนาด้านองค์และการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

- 1) จัดให้มีระบบสารสนเทศท้องถิ่น พัฒนาเป็นชุมชนน่าอยู่ สร้างระบบการบริหารจัดการที่ดี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการวางแผนพัฒนา การตรวจสอบเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารและการปกครอง

- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และอื่น ๆ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนา

- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนหลักการปกครองในระบบประชาธิปไตย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพหนอง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานและปัญหาในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมเห็นว่า การปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารงานบุคคลการบริหารงานการเงินและการคลัง การบริหารงานโยธา ทุกด้านรวมอยู่ในระดับมาก และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ และระดับศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง งบประมาณมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

อนันต์ เดชโยธิน (2544 : 98) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคือ ด้านส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ ด้านบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี ด้านรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

สัมฤทธิ์ สุขสงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลจากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับต่ำ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีระดับประสิทธิผลปานกลางรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ มีระดับประสิทธิผลต่ำรวม 6 ด้าน ได้แก่ บำรุงรักษาและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ด้านการจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค ด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดิน ที่สาธารณะและกำจัดขยะมูลฝอย และด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

วินัย นาสูงชน (2546 : 66-69) ได้ศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และชั้น 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามการ

ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และชั้น 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจสังคม โครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ การบริหารการเมือง สาธารณะสุข การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลชั้น 4 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5 การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานแหล่งน้ำ การบริหารการเมือง สาธารณะสุข การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง แต่การดำเนินการด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 และชั้น 5 พบว่า การดำเนินงานโดยรวม ด้านสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 4 มีระบบการดำเนินงาน มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 5

จันทิมาพร ทองนาค (2546 : 87) ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนการดำเนินงาน องค์การบริหารบ้านปง : ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง โดยตัวแปรภูมิหลังทำให้ประชาชนมีเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันมีนัยสำคัญได้แก่ ตัวแปรอายุ การศึกษา อาชีพ การรับข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานใน องค์การบริหารส่วนตำบล ที่พบ ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านความรู้ของบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและด้านงบประมาณ

นิรันดร์ ปรัชญกุล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าคุณภาพการบริหาร โดยของทุกด้านและรายด้านทั้ง 10 ด้าน ทั้งในกรณีภารกิจภายในสถานที่ และภายนอกสถานที่ที่มีคุณภาพการให้บริการในระดับปานกลาง โดยด้านความสะอาดสวยงาม ด้านความเป็นธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความเสมอภาค ด้านความทั่วถึงและด้านความต่อเนื่องเป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ในภาพรวมขณะที่ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพร้อมในการให้บริการ ด้านการสนองตอบ ความต้องการ และด้านการสนองตอบความพึงพอใจเป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าในภาพรวม ส่วนการวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณภาพการพบกลุ่มตัวอย่างเพศชายและ

เพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีความเห็นต่อคุณภาพการบริการทั้ง 10 ด้าน และในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในประเด็นด้านความต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกันมีความเห็นต่อคุณภาพการบริการในด้านความเสมอภาค ด้านการสนองตอบความพึงพอใจ ด้านความต่อเนื่อง ด้านคุณภาพและในภาพรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เขาวภา ถิ่นชัยภูมิ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความเห็นด้วยต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาด้านแหล่งน้ำมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

คุณาวุฒิ ไชยคำภา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนรวมเห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ประสงค์ พิมพ์พิทักษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สภาพสมรส อาชีพ เขตที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พิชัย วัฒนกิติกุล (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1) การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมพบว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การ

บริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกันนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต จังหวัดมหาสารคาม คือ งบประมาณจำกัดไม่สามารถสร้างถนนได้มาตรฐานได้ทันความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชน

ทวีศักดิ์ ปีกษา (2550 : 97) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบก และระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ ด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง (2550 : 72-77) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงาน : ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์พิสัย เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย) ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์พิสัย เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย สรุปผลการศึกษา ดังนี้ 1) ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์พิสัย เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยสภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์พิสัย เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์พิสัย เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีความสำคัญนัยทางสถิติที่ .05 ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์พิสัย เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานที่แตกต่างกัน

พรรณธิพา สมศรีดา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานตาม
อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดให้พนักงานเทศบาลตำบล
ทุกแห่ง ในจังหวัดมหาสารคามเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินงานตาม
อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและ
การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลา
ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY